

Грађевинска индустрија

ВОДИЧ ЗА РАДНИКЕ

Шта је одсуство за дуг радни стаж (long service leave)?

Одсуство за дуг радни стаж (Long service leave) је право које има већина радника у Новом Јужном Велсу које им омогућује да узму два (2) месеца плаћеног одсуства након што су за истог послодавца радили 10 година без прекида. Након тога, сваких пет (5) година могу да узму један (1) месец плаћеног одсуства.

Условe на право и одобравање одсуства за дуг радни стаж у Новом Јужном Велсу уређује [Закон о одсуству за дуг радни стаж из 1955. године \(Long Service Leave Act 1955\)](#), а спроводи га [Комисија за индустријске односе \(Industrial Relations\)](#).

Шта значи преносив дуг радни стаж (portable long service)?

Корпорација за дуг радни стаж (Long Service Corporation - LSC) омогућава да радници који имају најмање 10 година евидентираниог радног стажа у грађевинској индустрији у Новом Јужном Велсу добију исплату за дуг радни стаж, а након тога и сваких пет (5) година евидентираниог радног стажа, без обзира да ли су радили за једног или за више послодаваца или као уговарач.

Услови за стицање права и одобравање једнократног износа за дуг радни стаж у Новом Јужном Велсу уређује [Закон о исплатама за дуг радни стаж радницима у грађевинској индустрији из 1986. године, бр. 19 \(Building and Construction Industry Long Service Payments Act 1986 No 19\)](#). За више информација, види [Преглед програма \(Scheme Overview\)](#).

Која је разлика?

Радници који имају право на основу оба закона могу да бирају да ли ће узети плаћено одсуство преко свог послодавца или једнократну исплату од LSC-а. Износ исплате ће бити различит, зависно од начина на који сваки поједини радник жели да искористи своје право, као и од тога када користи то право.

Радници који приме исплату од послодавца у складу са Законом о одсуству за дуг радни стаж из 1955. године немају право да за исти период потражују и исплату од LSC-а.

Пензијски доприноси/уштеђевина у пензијском фонду (superannuation) и исплата у случају отпуштања радника као технолошког вишка (redundancy) се често погрешно тумаче као исплате за дуг радни стаж, међутим, то није исто.

Како функционише тај систем?

Послодавци код LSC-а морају да региструју и евидентирају радни стаж радника који обављају одговарајуће грађевинске послове у Новом Јужном Велсу. За више информација о обавезама послодаваца, види [Ваше законске обавезе \(Your Legal Obligations\)](#).

Уговарачи морају да имају регистрованог пореског агента који ће сваке финансијске године поднети за њих Потврду о радном стажу приватника (Self-Employed Worker Certificate of Service).

Једна година евидентираниог радног стажа износи 220 дана. Тај стаж се рачуна тако што се одбијају викенди, годишњи одмор, боловање, државни празници и слободни/нерадни дани у тој индустријској грани (industry picnic days). За више информација, види [Скупите кредитне поене за радни стаж \(Get Service Credits\)](#).

Колико то кошта?

То ни послодавце, ни раднике ништа не кошта, јер се програм финансира преко пореза/разреза (levy) на грађевинске радове у Новом Јужном Велсу ако је њихова вредност \$250.000 или већа, а који плаћају наручиоци грађевинских радова. За више информација, види [Порез за дуг радни стаж \(Long service levy\)](#).

Шта треба да урадим?

Регистарски број радника – Кад год почињете нови посао, послодавцу треба да дате ваш регистарски број радника код LSC-а, као и вашу личну имејл адресу да би послодавац могао сваке године да евидентира ваш радни стаж. Ако радите на уговор, ваш порески агент треба да води евидентацију о вашем радном стажу. За више информација, види [Укључење у програм \(Joining the Scheme\)](#).

Годишњи извод стања – Годишњи извод стања вам се сваке финансијске године ставља на располагање преко портала за раднике (Worker Portal). Важно је да проверите тај годишњи извод стања да бисте се уверили да је сав ваш рад на грађевинским пословима у Новом Јужном Велсу уведен у евиденцију. За више информација, види [Годишњи изводи стања \(Annual Statements\)](#).

Ако примите више од једног обавештења о годишњем изводу стања, то обично значи да сте више пута регистровани. Ако имате више од једног регистарског броја, то можете да нам јавите преко [Портала за раднике \(Worker Portal\)](#) или да нас контактирате онлајн.

Портал за раднике (Worker Portal) – Региструјте се за приступ порталу да бисте било кад могли да проверите евидентирани радни стаж и да бисте се уверили да су ваши контакт подаци тачни. Посетите www.longservice.nsw.gov.au/online-services да бисте се регистровали.

Проверите евидентирани радни стаж – Проверите да ли је сав ваш рад у грађевинској индустрији у Новом Јужном Велсу тачно евидентиран. Ако неко време нисте могли да радите, проверите да ли имате право на дане без посла (non-service days), специјалне кредитне поене или исплату за дуг радни стаж. Ако имате мање од пет (5) година евидентираног радног стажа и ако четири (4) године немате евидентиран радни стаж, регистрација може да вам се поништи. Да бисте то спречили, треба редовно да ажурирате информације о вашим околностима. За више информација, види [Поништавање регистрације \(Cancellation of registration\)](#).

Врсте послова које програм признаје

Радници који имају право на овај програм су запослени и уговарачи (запослени, уговарачи, ученици у привреди, повремени радници или радници унајмљени преко агенције) који изводе грађевинске радове у Новом Јужном Велсу.

Радници треба да испуне услове следећег теста који се састоји из три (3) дела:

1. Морају да раде у приватном сектору
2. Морају да изводе радове у Новом Јужном Велсу у грађевинској индустрији, у складу са дефиницијом која се налази у [Закону о исплатама за дуг радни стаж радницима у грађевинској индустрији из 1986. године, бр. 19 \(Building and Construction Industry Long Service Payments Act 1986 No 19\)](#).
3. Морају да обављају посао за плату која је одређена правилником који прописују [Прописи о исплатама за дуг радни стаж у грађевинској индустрији из 2022. године \(Building and Construction Industry Long Service Payments Regulation 2022\)](#).

Пажња: Ако за неку врсту посла правилник прописује плату, то не значи аутоматски да на основу те врсте рада имате право да учествујете у овом програму, него врста посла који обављате мора да испуни услове теста који се састоји из три (3) дела. За више информација, види [Врсте посла које програм признаје \(Type of Work Covered\)](#).

Рад на подручјима која припадају савезној влади - Комонвелту

Пошто подручја Комонвелта спадају у надлештво савезне (Комонвелт) владе, рад који се обавља на подручјима Комонвелта се према Закону о исплатама за дуг радни стаж у грађевинској индустрији у Новом Јужном Велсу који спроводи LSC не рачуна, али сарађујемо са савезном владом да то решимо. За више информација, види [Подручја Комонвелта \(Commonwealth places\)](#).

Рад ван Новог Јужног Велса

Свака држава и територија има свој програм за пренос радног стажа. Радници који изводе грађевинске радове ван Новог Јужног Велса можда имају право да се региструју и евидентирају кредитне поене у држави или територији у којој су радили. За више информација, види [Рад ван Новог Јужног Велса \(Working outside NSW\)](#).

Када могу да поднесем захтев за исплату?

Захтев за исплату за дуг радни стаж можете да поднесете након најмање:

- 10 година радног стажа, и сваких пет (5) година након тога, ако и даље радите у тој индустрији
- 5 или више година евидентираног радног стажа ако заувек престајете да радите у тој индустрији
- 55 или више дана евидентираног радног стажа ако сте потпуно и трајно онеспособљени за рад у тој индустрији
- 55 или више дана евидентираног радног стажа ако више нећете радити у тој индустрији и имате 55 година или сте старији
- 55 или више дана евидентираног радног стажа ако одлазите у пензију из те индустрије и одобрена вам је пензија Министарства за борацка питања (veteran's pension)
- Најближи сродник или заступник оставштине покојног радника такође може да поднесе захтев за ову исплату ако је покојник имао најмање 55 дана евидентираног радног стажа.

То може да буде комбинација радног стажа који је евидентиран у свим државама и територијама, међутим захтев за исплату мора да се изда и поднесе програму у држави/територији у којој је покојник последњи пут радио и евидентирао радни стаж. За више информација, види [Исплата за дуг радни стаж \(Long service payment\)](#).

Радни стаж који није евидентиран

На порталу за раднике можете да поднесете захтев за признавање рада који сте обављали у прошлости, с тим што морате да доставите одговарајуће доказе. За више информација, види [Одговарајући докази \(Suitable Evidence\)](#).

Важно – Документација која је прихватљива као доказ о радном односу мора да задовољи сваки од следећих критеријума и наведе:

1. Рад који сте обављали током периода за који подносите захтев – Опис врсте посла који сте обављали
2. Да сте били у радном односу током периода за који подносите захтев – Целокупни период запослења (укључујући доказ о запослењу током сваке финансијске године)
3. Податке послодавца – Име/Назив и аустралијски пословни број - ABN
4. Податке радника – Име и презиме.

Жалбе

Радници или лични заступници преминулих радника могу да уложе жалбу независној Комисији за исплате за дуг радни стаж у грађевинској индустрији (Building and Construction Long Service Payments Committee) на одређене одлуке које донесе LSC, на пример:

- Одбијање радног стажа радника
- Одбијање или поништавање регистрације радника
- Одбијање додавања кредитних поена на радни стаж.

Право на жалбу не постоји на одлуке које се односе на следеће:

- Висину исплате за дуг радни стаж (осим у случајевима који су наведени у одељку 50А)
- Одбијање накнадне регистрације радника
- Одбијање поновног успостављања поништене регистрације
- Поништавање регистрације након подношења захтева (напуштања посла, нарушеног здравља и неспособности за рад, одласка у старосну пензију, смрти) или добровољно поништавање
- Одбијање да се узму у обзир периоди рада пре регистрације
- Одбијање да се узме у обзир радни стаж када статус радника није активан
- Одбијање да се прихвати захтев за чување/накупљање радног стажа.

Жалба мора да се уложи у року од 42 дана од датума обавештења о одлуци.

Председник комисије може да прихвати жалбу у року од шест (6) месеци од датума обавештења о одлуци LSC-а ако сматра да постоје околности због којих је изузеће оправдано. Жалба не може да се уложи ако је од датума обавештења о одлуци прошло више од шест (6) месеци. За више информација, види [Жалбе на одлуке корпорације \(Appealing Corporation's Decisions\)](#).